

Ministry of Infrastructure and the
Environment

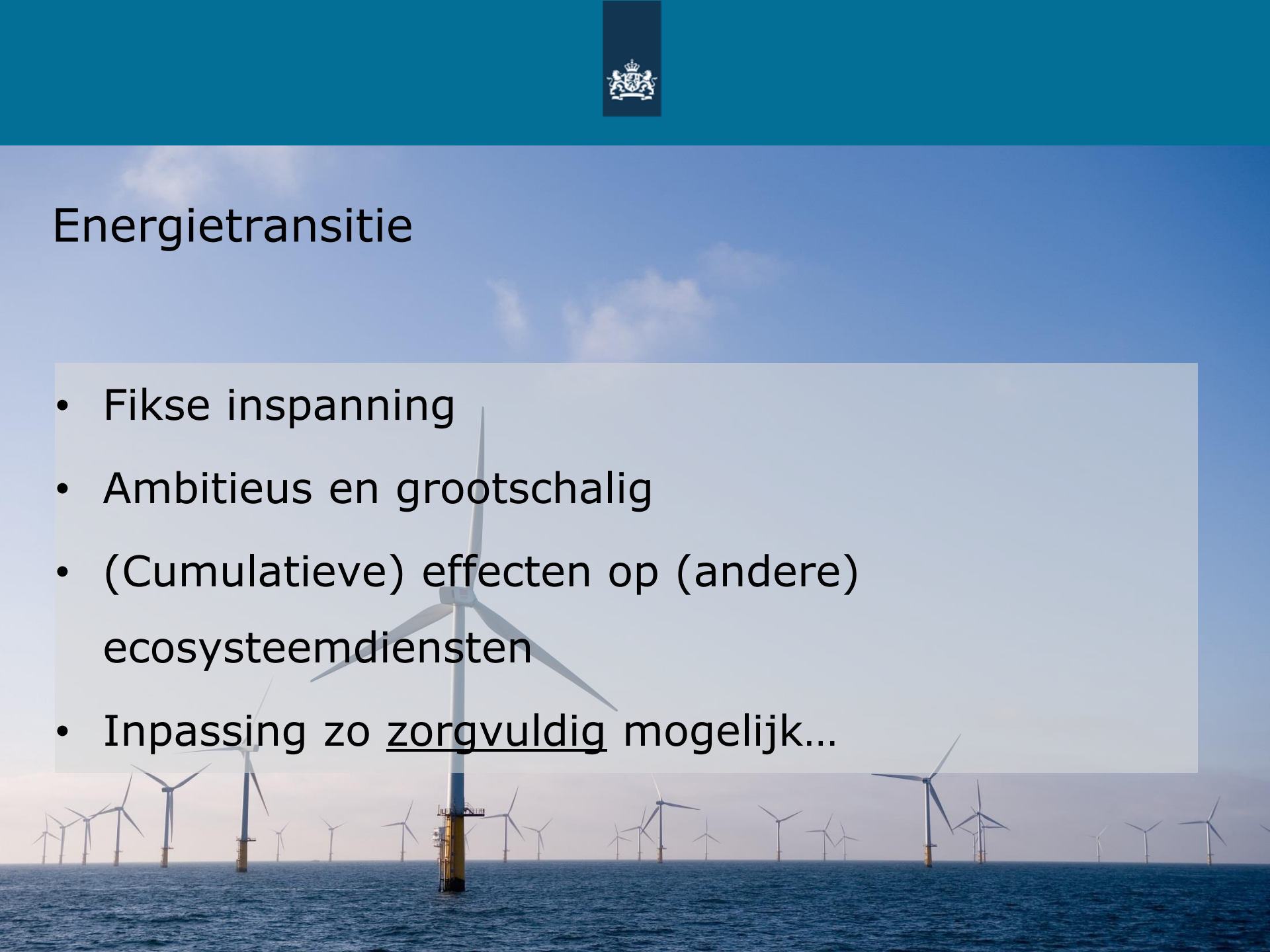
De rol van kennis in 'adaptief beheer' bij ecologische inpassing duurzame energie op de Noordzee

Rob Gerits, Maarten Platteeuw, Ronald Rense, Ingeborg
van Splunder, Marijke Warnas - RWS

Energietransitie

- Fikse inspanning
- Ambitieuus en grootschalig
- (Cumulatieve) effecten op (andere) ecosysteemdiensten
- Inpassing zo zorgvuldig mogelijk...

Waarom de wens voor zorgvuldigheid?

- Natuurwaarden
- Voedsel
- Transport
- Kustverdediging

Processen

Cumulatieve effecten

Irreversibele impact

Kennis nodig voor zorgvuldigheid

Het cyclische proces van 'adaptief beheer'

- aanpassen modellen
- aanscherpen effectvoorspellingen

- Monitoring uitgangssituaties
- Beoordelen scenario's
- Constateren kennisleemtes

- 'Early warning'
- Mitigatie

- Leren uit onderzoek
- Validatie voorspellingen

- Aanleg
- Onderzoek effecten

Partijen:

Het cyclische proces van 'adaptief beheer'

- **Beleid**
  - **Kennisontwikkeling**
  - **Windparkeigenaren**
  - **Ontwikkelaars**
  - **Visserij, olie/gas, etc**
  - ...
  - **Leren uit onderzoek effecten**
    - Validatie voorspellingen
  - Monitoring uitgangssituaties
  - Runnen van modellen
  - Beoordelen scenario's
  - Constateren kennisleemtes
  - Aanleg / ingebruikname renewables
  - Onderzoek / monitoring effecten
  - Dus: invullen kennisleemtes
-

Dimensies: Het cyclische proces van 'adaptief beheer'

- Nationaal
  - Internationaal
  - Wind op zee
  - Cumulatieve activiteiten
- aanpassen modellen
  - Verwerken validatie
  - aanscherpen effectvoorspellingen
  - 'Early warning'
  - Mitigatie
  - Leren uit onderzoek effecten
    - Validatie voorspellingen
- Monitoring uitgangssituaties
  - Runnen van modellen
  - Beoordelen scenario's
  - Constateren kennisleemtes
  - Aanleg / ingebruikname renewables
  - Onderzoek / monitoring effecten
  - Dus: invullen kennisleemtes
-

Genereren en gebruik van kennis?

- Ecologische effecten wind op zee (Wozep)
- Effect turbines/parken, onderwatergeluid
- Doorwerking op populaties

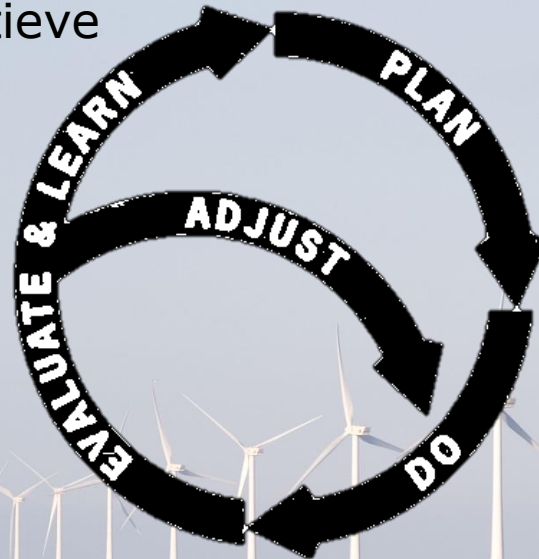
- Effect opschaling op ecosysteem
- Cumulatieve effect berekeningen

Adaptief beheer in de praktijk

- Aanscherpen kennisregels cumulatieve effect bepaling (**KEC**, **CEAF**)

- 'Early warning'
- Mitigatie

- Cumulatieve effect berekeningen
- Beoordelen scenario's
- Constateren kennisleemtes

- Leren uit onderzoek effecten
- Advies voorschriften, mit. maatregelen

- Onderzoek / monitoring effecten (**Wozep**)

Workshop:

- Hoe weten we of we de juiste kennis ontwikkelen?
- Waar wordt dit door bepaald?

En:

- Hoe zorg je dat de lijntjes kort zijn en blijven?
Wie coördineert dit?

